

عنوان مقاله:

برنامه ریزی درسی و تدوین سرفصل های آموزشی اخلاق پژوهش

محل انتشار:

فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، دوره 18، شماره 3 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

علیرضا ثقه الاسلامی

خلاصه مقاله:

زمینه: اخلاق پژوهش زیرمجموعه ای از اخلاق کاربردی است که به بررسی و تحلیل مسائل و چالش های اخلاقی مطرح در انجام فعالیت های پژوهشی می پردازد. هدف این مقاله طراحی برنامه درسی و سرفصل های آموزشی اخلاق در پژوهش است. روش: این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و در چارچوب رویکرد کیفی و با استفاده از روش دلفی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۵ نفر از متخصصان اخلاق در پژوهش است. ابزار پژوهش، پرسشنامه ای با ۳۱ گویه است که در مقیاس ۵ گزینه ای لیکرت تهیه شده است. در مرحله اول ۱۳ نفر به این پرسشنامه پاسخ دادند. پس از پاسخ اولیه مشارکت کنندگان، در مرحله دوم، گزارش جمع بندی برای آنان مجددا ارسال شد و امکان تجدیدنظر در طراحی پرسش ها و ارائه پاسخ های ایشان با آگاهی از میانگین پاسخ های دیگر متخصصان مشارکت کننده فراهم شد. در این مرحله ۱۲ نفر از متخصصان پاسخ دادند و هیچ یک تغییری در پاسخ های اولیه خود ندادند. یافته ها: از نظر متخصصان اخلاق در پژوهش، از میان ۳۱ موضوع در این برنامه درسی، «مسئولیت اجتماعی محققان نسبت به جامعه» دارای بیشترین اهمیت و «کارآمدی محققان در استفاده از منابع و امکانات علمی» دارای کمترین اهمیت است. هم چنین، در میان ۵ سرفصل پیشنهادی در این برنامه درسی، «آشنایی با اصول اخلاقی مرتبط با آزمودنی های انسانی در فعالیت های پژوهشی» از بیشترین اهمیت و «آموزش هر یک از ابعاد چهارگانه موثر بر اخلاق در پژوهش (نظریه ها و اصول اخلاقی؛ هنجارها و رهنمودهای تخصصی و حرفه ای؛ آشنایی و تعامل با هیئت های اخلاق پژوهش؛ و ملزومات حقوقی پژوهش)» از کمترین اهمیت برخوردار است. نتیجه گیری: مهم ترین مولفه های برنامه درسی پیشنهادی عبارتند از: (۱) تعداد واحد درسی، (۲) هدف دوره آموزشی، (۳) سرفصل های درسی، و (۴) منابع درسی.

کلمات کلیدی:

,Research ethics, Curriculum, Educational topic, Higher education system

اخلاق پژوهش، برنامه درسی، سرفصل آموزشی، نظام آموزش عالی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1837918>

